RAADSVOORSTEL

Zaaknummer:	1508153
Datum:	03-11-2026
Portefeuillehouder:	Wethouder Moerland
Team:	Team Sociaal domein
Contactpersoon:	Constant Weterings

Onderwerp

Vaststelling Ontwikkelnotitie Participatie 2027–2031

Voorstel

De gemeenteraad wordt voorgesteld om:

1. De Ontwikkelnotitie Participatie 2027–2031 vast te stellen.
2. Voor de pilot Sluitende Aanpak Jongeren incidenteel middelen beschikbaar te stellen van € 120.000 in 2027 en € 191.500 in 2028.
3. Voor maatschappelijke participatie structureel € 25.000 per jaar beschikbaar te stellen vanaf 2027.
4. De financiële gevolgen te verwerken in de eerstvolgende begrotingswijziging 2027 en de Kadernota 2028.
5. De jaarlijkse uitwerking van de speerpunten te laten plaatsvinden via uitvoeringsprogramma's binnen de reguliere planning- en control cyclus.

Inleiding

De ontwikkelingen binnen het sociaal domein en de Participatiewet vragen om actualisatie van het gemeentelijk beleid. De invoering van de Participatiewet in Balans, de Wet van School naar Duurzaam Werk, de vorming van regionale Werkcentra en de groeiende doelgroep (met name jongeren en statushouders) maken een herijking van het participatiebeleid noodzakelijk.

De Ontwikkelnotitie Participatie 2027–2031 geeft richting aan de uitvoering van de Participatiewet in Tholen voor de komende jaren en vormt het beleidskader voor de lokale toepassing van landelijke wet- en regelgeving.

Doelstelling

Met de Ontwikkelnotitie Participatie 2027–2031 wordt beoogd:
1. participatie van inwoners te vergroten;
2. duurzame uitstroom naar werk te bevorderen;
3. maatschappelijke participatie te versterken wanneer betaald werk (nog) niet haalbaar is;
4. bestaanszekerheid en zelfredzaamheid te verbeteren;
5. de verbinding tussen werk, inkomen, zorg en welzijn te versterken;
6. dienstverlening zoveel mogelijk dichtbij inwoners te organiseren.

Argumenten

1.3.1. De ontwikkelnotitie sluit aan bij landelijke wet- en regelgeving

Nieuwe wetgeving, waaronder de Participatiewet in Balans, vraagt om een actuele beleidsmatige vertaling naar de lokale praktijk. De notitie beschrijft hoe Tholen invulling geeft aan de uitgangspunten van vertrouwen, maatwerk, menselijke maat en participatie.

1.3.2. Het klantenbestand vraagt om een bredere aanpak

Uit analyse blijkt dat circa 78% van de doelgroep een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Voor deze groep is maatschappelijke participatie, begeleiding en activering vaak een noodzakelijke tussenstap richting werk.

1.3.3. Extra investering in jongeren voorkomt langdurige uitkeringsafhankelijkheid

Het aantal jongeren binnen de Participatiewet is sinds 2022 met circa 125% gestegen. Vroegtijdige, intensieve en integrale ondersteuning via de pilot Sluitende Aanpak Jongeren voorkomt langdurige afhankelijkheid van een uitkering.

1.3.4. Investeren in maatschappelijke participatie versterkt zelfredzaamheid

Niet iedere inwoner kan direct naar betaald werk worden begeleid. Structurele middelen voor maatschappelijke participatie dragen bij aan sociale inclusie, persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid.

1.3.5. Vroegtijdige ondersteuning voorkomt hogere maatschappelijke kosten

Door tijdig te investeren in begeleiding, activering en participatie worden toekomstige kosten voor uitkeringen, schuldenproblematiek en zorg beperkt.

Kanttekeningen en effecten

1.4.1. Financiële effecten zijn niet volledig voorspelbaar

Maatschappelijke opbrengsten zoals welzijn, participatie en zelfredzaamheid zijn niet altijd direct financieel zichtbaar.

1.4.2. De ontwikkeling van De Betho is nog niet afgerond

De verdere uitwerking van de samenwerking met de rechtsopvolger van De Betho kan aanvullende organisatorische of financiële gevolgen hebben. Deze worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

1.4.3. Ontwikkelingen binnen doelgroep en Rijksfinanciën zijn onzeker

Groei van de doelgroep en wijzigingen in Rijksmiddelen kunnen de financiële ruimte beïnvloeden. Deze risico’s worden gemonitord via begroting, bestuursrapportages en kadernota.

Financiën

Voor uitvoering van de Ontwikkelnotitie Participatie 2027–2031 zijn aanvullende middelen nodig:

Pilot Sluitende Aanpak Jongeren:
€ 120.000 in 2027 (incidenteel)
€ 191.500 in 2028 (incidenteel)

Maatschappelijke participatie:
€ 25.000 per jaar vanaf 2027 (structureel)

De beschikbare Rijksmiddelen voor participatie nemen naar verwachting toe. De financiële gevolgen worden verwerkt in de eerstvolgende begrotingswijziging 2027 en de Kadernota 2028.

Juridische gevolgen

De Ontwikkelnotitie vormt het beleidskader voor de uitvoering van de Participatiewet, de Participatiewet in Balans en aanverwante regelgeving. De Participatieverordening wordt in samenhang met deze notitie aan de raad aangeboden

Communicatie

De Ontwikkelnotitie is besproken met de cliëntenraad Participatiewet, die een positief advies heeft afgegeven. Na vaststelling wordt de notitie:

- bekendgemaakt via gemeentelijke communicatiekanalen;
- verwerkt in de uitvoeringsprogramma's Participatie;
- betrokken bij de verdere ontwikkeling van Stevige Lokale Teams.

Vervolg

Na vaststelling door de gemeenteraad:

- worden de financiële gevolgen verwerkt in begroting en kadernota;
- wordt het Uitvoeringsprogramma Participatie 2027 uitgevoerd;
- wordt jaarlijks gerapporteerd via de reguliere planning- en control cyclus.

Bijlage(n)

Ontwikkelnotitie Participatie 2027-2031